EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 7.3.2018
COM(2018) 120 final

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK OG EUROGRUPPE

Det europæiske semester 2018: Vurdering af fremskridtene med strukturreformer, forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer og resultater af de dybdegående undersøgelser i henhold til forordning (EU) nr. 1176/2011

{SWD(2018) 220-226}

1. INDLEDNING

Europas økonomi oplever den største vækst i et årti. Den årlige vækst i BNP nåede sidste år det højeste niveau i ti år. Der er kommet gang i investeringerne. De positive økonomiske udsigter førte til en forbedring af de beskæftigelsesmæssige og sociale resultater. Der er i øjeblikket 236,3 millioner mennesker i arbejde i EU – beskæftigelsen er rekordhøj. Ledighedsprocenten er næsten tilbage på niveauet fra før krisen. De fortsatte forbedringer af arbejdsmarkedet bidrager til en forbedring af indkomstudsigterne. De offentlige finanser forbedres fortsat. Og med en vækst i faste priser på 2,4 % i 2017 har EU's økonomi og euroområdet overgået de tidligere forventninger og bidrager fuldt ud til den solide vækst på globalt plan.

Denne udvikling ser ud til at fortsætte som følge af positive nyheder om de økonomiske forventninger og den indenlandske efterspørgsel[1]. Euroområdets og EU's BNP forventes at vokse med 2,3 % i 2018. Derefter vil væksten aftage noget til 2,0 % i 2019. Der er imidlertid fortsat en række risikofaktorer, især fra de finansieller markeder som følge af den høje værdiansættelser af aktiver, der kan være sårbare i forhold til mindre gunstige finansielle betingelser. Endvidere er der fortsat risici i forbindelse med resultatet af forhandlingerne om Det Forenede Kongeriges udtræden og i forbindelse med geopolitiske spændinger og en ændring i retning af mere indadskuende politikker.

De gunstige vilkår har åbnet nye muligheder for yderligere at styrke grundlaget for Europas økonomier. Samtidig minder de resterende risici om nødvendigheden af, at vi gør dette, og at vi må fortsætte vores bestræbelser på at overvinde de hårdnakkede eftervirkninger af krisen. I nogle medlemsstater er der stadig et højt gældsniveau i virksomhederne, hos husholdningerne og i den offentlige sektor. Desuden har den økonomiske vækst i de enkelte medlemsstater, og også inden for medlemsstaterne, været uensartet, og det vil tage tid, før den vil kunne mærkes i samme grad i alle dele af Europa. Der er stadig 18 millioner jobsøgende, og ungdomsarbejdsløsheden og langtidsledigheden er i nogle lande stadig meget høj. Husstandenes disponible indkomst ligger endnu ikke over niveauet fra før krisen i alle medlemsstater. Andelen af personer, der er truet af fattigdom eller social eksklusion, er først nu vendt tilbage til niveauet fra før krisen. Processen, som sigter mod økonomisk og social konvergens er begyndt igen, men strukturelle svagheder hæmmer nogle landes vækstpotentiale og deres evne til at modstå fremtidige chok. Samtidig øger de teknologiske forandringer økonomiernes motivation til fortsat innovation, og samtidig sikres det, at samfundene forbliver mere inklusive end nogensinde før. Nu er det tid til at gennemføre de reformer, der skal gøre Europas økonomier mere modstandsdygtige og skabe en mere inklusiv vækst.

Med dets fortsatte fokus på "den positive trekant" af investeringer, strukturreformer og ansvarlig finanspolitik er det europæiske semester fortsat retningsgivende for medlemsstaterne, når de skal gennemføre de nødvendige reformer. Den årlige vækstundersøgelse 2018 giver medlemsstaterne disse økonomiske retningslinjer, i overensstemmelse med kommissionsformand Jean-Claude Junckers tale om Unionens tilstand 2018. I henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet for 2018[2] understreges behovet for reformer, der fremmer jobskabelse, social retfærdighed, genoprettelse af balancen

[1] Se Europæisk økonomisk prognose – vinter 2018.

[2] Henstillingen vedrørende euroområdet blev vedtaget af Rådet den 23. januar 2018. I henstillingen gives der generelle oplysninger vedrørende de største økonomiske og finansielle udfordringer for euroområdet og dets medlemsstater, og den er således en rettesnor for processen, der fører til fremsættelse af landespecifikke henstillinger til medlemsstaterne i euroområdet.

og konvergens, større investeringer, kvaliteten af de offentlige finanser, gennemførelsen af bankunionen og kapitalmarkedsunionen samt uddybning af Den Økonomiske og Monetære Union. I henstillingen opfordres der også til bekæmpelse af aggressiv skatteplanlægning. Alle medlemsstater bør prioritere reformer, der øger produktiviteten og vækstpotentialet, forbedrer de institutionelle rammer og vilkårene for erhvervslivet, fjerner flaskehalse for investeringer, fremmer innovation, understøtter skabelsen af job af høj kvalitet og mindsker uligheden. Medlemsstater med underskud på de løbende poster eller stor udlandsgæld bør desuden dæmme op for stigningen i enhedslønomkostningerne og forbedre deres konkurrenceevne, mens medlemsstater med store overskud på de løbende poster også – under hensyntagen til arbejdsmarkedets parters rolle – bør skabe betingelser, der fremmer lønstigninger og investeringer samt understøtter den indenlandske efterspørgsel og vækstpotentialet.

Det europæiske semester er i år blevet suppleret med den europæiske søjle for sociale rettigheder. Søjlen blev i november 2017 proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen ved det sociale topmøde om retfærdig beskæftigelse og vækst i Göteborg. Et af de centrale budskaber i den årlige vækstundersøgelse 2018 er nødvendigheden af at gennemføre søjlen med henblik på en fornyet konvergens i retning af bedre arbejds- og levevilkår i hele EU. Dette kræver retfærdige og velfungerende arbejdsmarkeder samt moderne uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer, der udruster mennesker med kvalifikationer, som imødekommer arbejdsmarkedets behov. Dette bør understøttes af bæredygtige og tilstrækkelige sociale beskyttelsessystemer. I de landerapporter, som offentliggøres i dag, ses der nærmere på, hvordan medlemsstaterne opfylder kravene i de tre dimensioner af søjlen: Lige muligheder og adgang til arbejdsmarkedet, rimelige arbejdsvilkår samt social beskyttelse og inklusion. Tilvejebringelsen af tilstrækkelige færdigheder, den vedvarende kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen, den høje grad af segmentering på arbejdsmarkedet og risikoen for fattigdom blandt beskæftigede, overførselsindkomsters lave indvirkning på fattigdomsbekæmpelsen, den langsomme lønudvikling og den ineffektive sociale dialog er områder, der i nogle medlemsstater giver anledning til særlig bekymring. For at kunne foretage en komparativ analyse af medlemsstaternes resultater bygger landerapporterne også på den benchmarking, der er gennemført for arbejdsløshedsunderstøttelse, aktiv arbejdsmarkedspolitik og mindsteindkomst.

De landerapporter, der offentliggøres i dag, vil ligge til grund for Kommissionens kommende landespecifikke henstillinger senere hen på foråret. I disse 27 landerapporter[3] gennemgås den økonomiske og sociale udvikling samt udfordringer og muligheder for medlemsstaterne. Inden for rammerne af proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer blev der i tilknytning til rapporten om varslingsmekanismen for 2018 gennemført en række dybdegående undersøgelser, og konklusionerne på disse indgår i landerapporterne om Bulgarien, Kroatien, Cypern, Frankrig, Tyskland, Irland, Italien, Nederlandene, Portugal, Slovenien, Spanien og Sverige. I landerapporterne gennemgås også – i et flerårigt perspektiv – de fremskridt, som medlemsstaterne har gjort med hensyn til at gennemføre de landespecifikke henstillinger i løbet af årene, lige som det nu er tilfældet under det europæiske semester, for at tage hensyn til den tid, der er nødvendig til en fuldstændig gennemførelse af de vigtigste reformer. Endelig følges der i landerapporterne op på fremskridtene hen imod Europa 2020-målene.

[3] Der er ikke udarbejdet en landerapport for Grækenland, som er underlagt den europæiske stabilitetsmekanismes stabilitetsstøtteprogram.

2. FREMSKRIDT I RELATION TIL DE LANDESPECIFIKKE HENSTILLINGER

Medlemsstaterne gør fortsat fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog i forbindelse med det europæiske semester. Gennemførelsen af reformerne er øget en smule i forhold til statusopgørelsen fra maj 2017.[4] Dette er opmuntrende og afspejler det forhold, at der er gennemført vigtige reformer, som det undertiden tager længere tid end forventet at gennemføre. Siden det første europæiske semester i 2011 har medlemsstaterne med hensyn til mere end to tredjedele af henstillingerne opnået mindst "visse fremskridt".

Der er gennemført omfattende reformer på nogle centrale områder. Siden det europæiske semester så dagens lys i 2011, har medlemsstaterne gjort de største fremskridt på områderne finansielle tjenesteydelser, finanspolitik og finanspolitisk styring. Dette afspejler den vægt, der blev lagt på stabilisering af de offentlige finanser og af den finansielle sektor i perioden efter den økonomiske og finansielle krise. Der er også gjort betydelige fremskridt med hensyn til forbedring af adgangen til finansiering, jobbeskyttelseslovgivningen og rammerne for ansættelseskontrakter. På områder som en udvidelse af skattegrundlaget eller transport har fremskridtene imidlertid været mere beskedne. I mange medlemsstater gøres der kun langsomme fremskridt med at tackle de store udfordringer i forbindelse med de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt, bl.a. hvad angår pensioner. Gennem lovgivnings- og reguleringsreformer er vilkårene for erhvervslivet blevet forbedret, navnlig i de medlemsstater, hvor der var mest behov for disse. Med disse reformer er de administrative hindringer for oprettelse af nye virksomheder blevet reduceret. Iværksætterkulturen er imidlertid stadig svag i mange medlemsstater. Adgangen til bankkreditter og -lån er blevet forbedret for SMV'er, men i mange medlemsstater er der stadig ikke tilstrækkelig venturekapital. Der kan også konstateres betydelige fremskridt inden for offentlige udbud. Desværre forløber reformerne på markederne for tjenesteydelser kun langsomt, navnlig inden for erhvervstjenester, byggesektoren og ejendomssektoren.

Medlemsstaterne gør fremskridt hen imod de mål, de fastsatte i Europa 2020-strategien for otte år siden[5]. Samlet set nærmer EU sig sine mål, hvad angår uddannelse, energi, klima og beskæftigelse. 14 medlemsstater har allerede nået deres nationale mål om at nedbringe skolefrafaldet og øge den andel af befolkningen, der afslutter en tertiær uddannelse. 11 medlemsstater har nået deres mål med hensyn til vedvarende energi. EU's mål om en beskæftigelsesfrekvens på 75 % i 2020 bygger på en antagelse om, at den nuværende tendens fortsætter, og syv medlemsstater har allerede nået deres nationale mål. Dette er en bemærkelsesværdig bedrift i betragtning af de alvorlige konsekvenser, krisen har haft for beskæftigelsen. Antallet af personer, der er truet af fattigdom eller social eksklusion, nåede sit højdepunkt i 2012, og er siden faldet omtrent til niveauet fra før krisen. Som følge heraf vil målet om at bringe mindst 20 millioner mennesker ud af fattigdom sandsynligvis ikke blive nået i 2020. Heller ikke målet om investeringer i FoU på 3 % af BNP er i sigte, og der bør

[4] Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Den Europæiske Centralbank, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Investeringsbank – Det europæiske semester 2017: Landespecifikke henstillinger, COM(2017) 500 final.

[5] Disse mål omfatter en forøgelse af beskæftigelsesfrekvensen blandt de 20-64-årige til 75 %, en forøgelse af investeringerne i FoU til 3 % af BNP, en reduktion af drivhusgasemissionerne med 20 %, en forøgelse af de vedvarende energikilders andel i det endelige energiforbrug til 20 %, en forøgelse af andelen af vedvarende energi i det endelige energiforbrug og en forøgelse af energieffektiviteten med 20 %, en begrænsning af skolefrafaldet til mindre end 10 %, en forøgelse af den andel af befolkningen mellem 30-34 år, der afslutter en tertiær uddannelse, til mindst 40 % og en indsats for at bringe mindst 20 millioner personer ud af risikoen for fattigdom og social eksklusion.

gøres alt, hvad der er muligt, for at nå det til tiden[6]. Bilag 2 indeholder en oversigt over fremskridtene hen imod Europa 2020-målene.

EU råder over en række instrumenter til at støtte medlemsstaternes gennemførelse af reformer. Støtteprogrammet for strukturreformer (SRSP) tilbyder, efter anmodning, alle EU-medlemsstater praktisk teknisk bistand til udformningen og gennemførelsen af reformer, navnlig i forbindelse med opfølgningen af henstillingerne fra det europæiske semester[7]. EU's budget har, bl.a. gennem de europæiske struktur- og investeringsfonde, vist sig at være et effektivt instrument til støtte for investeringer i samhørighed, uddannelse og konnektivitet (transport, energi og digital infrastruktur – også inden for rammerne af Connecting Europe-faciliteten), innovation, miljø og støtte til SMV'er. Disse midler har også i afgørende grad bidraget til at forbedre investeringsklimaet gennem forhåndsbetingelser. I 2017 færdiggjorde Kommissionen en vurdering af opfyldelsen heraf; de meget få tilfælde af manglende overholdelse følges op. Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI) spiller en væsentlig rolle med hensyn til at mobilisere private investeringer, hvilket viser, at EU-budgettet hurtigt kan reagere på udfordringer og skabe en væsentlig løftestangseffekt[8].

Som led i køreplanen for uddybning af EU's Økonomiske og Monetære Union, der blev fremlagt den 6. december 2017, foreslog Europa-Kommissionen et instrument til gennemførelse af reformer for yderligere at styrke støtten til nationale reformer efter 2020. [9] Den foreslog også en pilotfase indtil 2020. Kommissionen har til hensigt at fremlægge sine mere detaljerede idéer til det nye instrument til gennemførelse af reformer som led i forslagene til den flerårige finansielle ramme for tiden efter 2020.

3. TACKLING AF MAKROØKONOMISKE UBALANCER

Proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer har til formål at forhindre, at der opstår skadelige makroøkonomiske ubalancer, og – hvor sådanne ubalancer er blevet konstateret – at sikre, at de berørte medlemsstater træffer passende foranstaltninger til at afhjælpe dem. Skadelige makroøkonomiske ubalancer kan have en negativ indvirkning på den økonomiske stabilitet i en bestemt medlemsstat, i euroområdet eller i EU som helhed. Derfor er det så vigtigt, at disse ubalancer korrigeres rettidigt og effektivt. De dybdegående undersøgelser indeholder en samlet analyse af ubalancerne i medlemsstaterne, som gør det muligt at kortlægge de resterende sårbarheder og – i den bredere kontekst af det europæiske semester – udpege de områder, hvor der er behov for en yderligere indsats.

I henhold til 2018-rapporten om varslingsmekanismen var der behov for en dybdegående undersøgelse af de makroøkonomiske ubalancer i 12 medlemsstater.

---

[6] Referenceåret for dataene er 2016.

[7] Efterspørgslen efter teknisk bistand fra støtteprogrammet for strukturreformer oversteg langt de disponible midler for 2017 og 2018. Under støtteprogrammet for strukturreformer 2017 blev mere end 10 medlemsstater udvalgt til at modtage støtte til over 150 projekter. Der blev i dag vedtaget en finansieringsafgørelse for støtteprogrammet for strukturreformer 2018, under hvilken strukturreformtjenesten vil kunne yde støtte til over 20 medlemsstater gennem mere end 140 projekter til understøttelse af gennemførelsen af reformer, der er relevante for det europæiske semester eller andre EU-dækkende politiske initiativer såsom strategien for det indre marked, det digitale indre marked, energiunionen, kapitalmarkedsunionen og den europæiske søjle for sociale rettigheder.

8 I perioden indtil februar 2018 har Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer udløst investeringer for i alt 264,3 mia. EUR.

[9] Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet og Den Europæiske Centralbank – Nye budgetinstrumenter som skal bidrage til at sikre et stabilt euroområde inden for EU's rammer, COM(2017) 822.

Proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer viste, at alle disse lande blev anset for at have ubalancer eller uforholdsmæssigt store ubalancer i 2017. Rådet har støttet denne kategorisering i sine konklusioner om rapporten om varslingsmekanismen[10]. Som det er tilfældet hvert år, analyseres i landerapporterne den makroøkonomiske udvikling, korrektionen af ubalancer og de fremskridt, der er gjort med hensyn til reaktionen på de relevante politiske henstillinger[11], idet der også tages hensyn til grænseoverskridende virkninger.

De strukturelle reformer, der blev gennemført under proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer, har banet vejen for den genoprettelse af balancen, der er opnået. Det nuværende gunstige økonomiske momentum bør udnyttes til aktivt at gå videre med reformerne. Den økonomiske genopretning kan kun bidrage til en bæredygtig genoprettelse af balancen, hvis reformerne til støtte for konkurrenceevnen, modstandsdygtigheden og vækstpotentialet fortsættes. I betragtning af de gunstige konjunkturer bør alle medlemsstater prioritere reformer, som øger vækstpotentialet, forbedrer de institutionelle rammer og vilkårene for erhvervslivet, fjerner flaskehalse for investeringer, fremmer skabelsen af job af høj kvalitet samt mindsker uligheden.

3.1. Genoprettelse af balancen i EU og euroområdet

Der gøres fortsat fremskridt med korrektionen af de makroøkonomiske ubalancer, som understøttes af reformer og den økonomiske ekspansion. Der er imidlertid stadig visse sårbare punkter, og der opstår nye risici. Fremskridtene med korrektionen af uligevægte på betalingsbalancen har været uensartede: de store underskud på de løbende poster er blevet korrigeret, men der er fortsat store overskud på de løbende poster. Ubalancer i beholdningerne – især de private og offentlige gældsniveauer – tilpasser sig takket være den nominelle vækst, men fremskridtene er uensartede. Nettogælden over for udlandet er fortsat høj i flere lande. Eftersom tilpasningen af de eksterne og interne mængdebaserede ubalancer foregår langsomt trods nylige forbedringer i strømmene, udgør de fortsat en kilde til risici i mange medlemsstater. Særligt i lande, hvor der på nuværende tidspunkt ikke er ubalancer, er der tegn på en mulig overophedning af boligpriserne.

Overskuddet på betalingsbalancens løbende poster for euroområdet som helhed er vokset betydeligt i de senere år. Overskuddet på betalingsbalancens løbende poster for euroområdet har stabiliseret sig og forventes at holde sig på ca. 3 % af BNP indtil 2019. Dette store overskud afspejler svaghederne i den samlede efterspørgsel og den langsomme lønudvikling, hvilket hænger sammen med, at produktionspotentialet siden 2009 ikke har været fuldt udnyttet. Produktionsgabet for euroområdet forventes at blive positivt i 2018, men som følge af den økonomiske stilstand i euroområdet som helhed, forbliver inflationen under de pengepolitiske myndigheders mål, hvilket også afspejles i den begrænsede vækst i lønningerne til trods for knapheden på arbejdsmarkederne. Udviklingen i overskuddet på de løbende poster i euroområdet er også knyttet til dynamikken i eksporten fra euroområdet, som bygger på de europæiske producenters konkurrenceevne og en gunstig global efterspørgsel efter europæiske varer og tjenesteydelser.

[10] Rådets konklusioner 5542/18 af 23. januar 2018.

[11] I artikel 2 i forordning (EU) nr. 1176/2011 defineres ubalancer som "enhver tendens, der medfører en makroøkonomisk udvikling, der har en negativ indvirkning på, eller har potentiale til at få en negativ indvirkning på, den rette virkemåde af økonomien i en medlemsstat, i Den Økonomiske og Monetære Union eller i Unionen som helhed".

Nedbringelsen af den private sektors gæld fortsætter, men i et uensartet tempo. Den vedvarende høje private gæld i en række lande, hvortil der ofte kommer en stor offentlig gæld, begrænser investeringerne og mindsker spillerummet til at afbøde potentielle chok. Reduktionerne i gældskvoter, herunder de offentlige gældskvoter, vil i stigende grad begunstige en højere nominel vækst, mens husholdningernes og de ikkefinansielle selskabers lånoptagelse øges. I de fleste medlemsstater sker nedbringelsen af gælden hurtigere i erhvervslivet end i husholdningerne. Nogle lande med høj gæld nedbringer deres forpligtelser langsommere end lande med lav gæld. Desuden er den offentlige gæld i de fleste lande med stor gæld først for nylig begyndt at falde.

Situationen i banksektoren er forbedret betydeligt, men denne sektor står fortsat over for udfordringer. De fleste medlemsstater har på det seneste oplevet markante forbedringer i kapitalprocenterne, og også beholdningerne af misligholdte lån er også faldet betydeligt[12]. Desuden er rentabiliteten og værdiansættelsen af bankerne, lige som kreditstrømmene, blevet genoprettet i de fleste medlemsstater. I nogle få lande er beholdningerne af misligholdte lån stadig store, hvilket reducerer udlånsmulighederne, mens den lave rentabilitet hæmmer tilførslen og den interne generering af kapital og forringer mulighederne for at rejse kapital på markedet.

Boligpriserne stiger hurtigt i de fleste medlemsstater; mulige risici for overophedning må overvåges. Oven på nedjusteringen efter krisen ligger boligvurderingerne under de tidligere rekordniveauer, men i nogle tilfælde peger indikatorerne i retning af en overvurdering. Der er tegn på en mulig overophedning, og der er en kraftig prisdynamik i et stigende antal lande, herunder i lande hvor der ikke er konstateret ubalancer, og hvor disse risici ikke umiddelbart giver anledning til bekymring. Desuden giver de sociale konsekvenser af de stigende boligpriser anledning til bekymring i nogle lande, hvilket understreger behovet for investeringer i passende socialt boligbyggeri og anden form for boligstøtte.

Beskæftigelsen stiger stadig i et støt tempo i Europa, selv om der fortsat er sårbare punkter i nogle medlemsstater. Der har fortsat været fremgang på arbejdsmarkederne. Selv om arbejdsløsheden er faldende overalt, er den stadig er høj i nogle lande, især blandt unge og langtidsledige. Underudnyttelsen af arbejdsstyrken er faldende, men er stadig betydelig, selv i lande hvor arbejdsløsheden er lav. Lønudviklingen er fortsat moderat i de fleste lande og sektorer. Fattigdomsrisikoen er generelt aftagende, men stadig høj i nogle lande.

3.2. Gennemførelse af proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer

Kommissionen har inden for rammerne af en specifik overvågning undersøgt den økonomiske udvikling og de politiske foranstaltninger, der er truffet, for alle lande med ubalancer eller uforholdsmæssigt store ubalancer. Rådet har givet sin støtte til konklusionerne i de specifikke overvågningsrapporter. Omfanget og formatet af de dybdegående undersøgelser og kategoriseringen af ubalancer som led i proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer er forblevet uændret.

Antallet af medlemsstater, der har ubalancer eller uforholdsmæssigt store ubalancer, er faldende. I 2017 havde seks medlemsstater ubalancer, og seks andre havde uforholdsmæssigt store ubalancer. Disse 12 medlemsstater blev også i 2018 udvalgt til en nærmere analyse.

[12] Se meddelelse fra Kommissionen: Første statusrapport om nedbringelsen af misligholdte lån i Europa, COM(2018) 37 final. Den samlede mængde af misligholdte lån i EU er stadig på 950 mia. EUR, hvilket er klart højere end niveauet fra før krisen. Mængden er imidlertid støt faldende, og den gennemsnitlige andel af misligholdte lån er aftaget med en tredjedel siden 2014.

Ifølge de dybdegående undersøgelser er der en enkelt medlemsstat, der ikke har ubalancer, otte, der har ubalancer, og tre, der har uforholdsmæssigt store ubalancer. Bilag 3 indeholder resultaterne af de dybdegående undersøgelser fordelt på de enkelte medlemsstater.[13]

Tabel 1: Dybdegående undersøgelser 2017-2018

	Dybdegående undersøgelser 2017	Dybdegående undersøgelser 2018
Ingen ubalancer	FI	SI
Ubalancer	DE, IE, ES, NL, SI, SE	BG, DE, IE, ES, FR, NL, PT, SE
Uforholdsmæssigt store ubalancer	BG, FR, HR, IT, PT, CY	CY, HR, IT

De dybdegående undersøgelser tyder på, at risiciene er faldende i en række lande, hvorfor deres respektive PMU-kategorisering må ændres.

- **Slovenien,** der havde ubalancer i 2017, har ***ikke ubalancer***. Truslerne mod stabiliteten er aftaget, og i de seneste år er der generelt gjort tilfredsstillende fremskridt med den igangværende gennemførelse af politiske henstillinger.
- **Frankrig,** der havde uforholdsmæssigt store ubalancer i 2017, har ***ubalancer***. Den økonomiske udvikling og øgede politisk indsats har bidraget til en gradvis korrektion af de eksisterende udfordringer, hvilket har medført en ændring af kategoriseringen i retning af lavere risiko.
- **Bulgarien,** der havde uforholdsmæssigt store ubalancer i 2017, har ***ubalancer***, da de politiske tiltag og et gunstigt makroøkonomisk klima reducerer ubalancerne, navnlig de eksterne ubalancer. Der er brug for en yderligere indsats for at sikre en holdbar korrektion af ubalancerne. Kommissionen vil nøje overvåge de politiske tilsagn, særligt det næste nationale reformprogram, og udviklingen i ubalancerne inden for rammerne af den specifikke overvågning.
- **Portugal**, der havde uforholdsmæssigt store ubalancer i 2017, har ***ubalancer***, nu hvor politiske tiltag og gunstige makroøkonomiske og finansielle betingelser er med til at reducere de resterende risici i form af gæld i den private og offentlige sektor samt udlandsgæld. Navnlig ledighedsprocenten er faldet betydeligt og ligger nu på niveauet fra før krisen. Der er brug for en yderligere indsats for at sikre en holdbar korrektion af ubalancerne. Kommissionen vil nøje overvåge de politiske tilsagn, særligt det næste nationale reformprogram, og udviklingen i ubalancerne inden for rammerne af den specifikke overvågning.

I de øvrige lande, som blev analyseret inden for rammerne af de dybdegående undersøgelser, er der generelt en gunstig udvikling.

- Tyskland, Irland, Spanien, Nederlandene og Sverige har, lige som i 2017, ***ubalancer***. I **Irland** og **Spanien** har et gunstigt makroøkonomisk klima bidraget til nedbringelsen af mængdebaserede ubalancer, selvom de politiske fremskridt i Spanien på det seneste har været beskedne og uensartede. I **Nederlandene** har myndighederne givet stærke tilsagn om at afhjælpe ubalancerne, men de er endnu ikke blevet gennemført.

[13] For Grækenlands vedkommende har overvågningen af ubalancer og af de korrigerende foranstaltninger fundet sted inden for rammerne af støtteprogrammet under den europæiske stabilitetsmekanisme.

Tyskland har kun gjort begrænsede fremskridt i korrektionen af ubalancer; de private og offentlige investeringer stiger, men der er stadig plads til yderligere vækst. I **Sverige** er fremskridtene også begrænsede, på trods af de første tegn på, at stigningen i boligpriserne er ved at dæmpe ned.

- Cypern, Kroatien og Italien havde, lige som i 2017, ***uforholdsmæssigt store ubalancer.*** Ubalancerne i **Kroatien** og **Italien** reduceres takket være en kombination af reformer, gunstige økonomiske vilkår og mindskede risici i banksektoren. Der er imidlertid behov for en mere målrettet gennemførelse af foranstaltningerne, særligt i Kroatien. Der er ikke konstateret nogen mærkbare forbedringer i **Cypern**, hvor gennemførelsen af foranstaltningerne endvidere har været temmelig begrænset.

4. MEDLEMSSTATERNES POLITIKKER

Den nuværende økonomiske situation afspejler fordelene ved de reformer, der er gennemført i den seneste tid, og åbner mulighed for at imødekomme de aktuelle behov for reformer. Fordelene ved de strukturreformer, som medlemsstaterne har gennemført i de seneste år, mærkes nu i hele Europa. Hvor store disse fordele – i form af faldende arbejdsløshed, højere indkomster og fornyet konvergens – er, afspejler forskellene i de seneste reformaktiviteter. Yderligere incitamenter til reform af økonomier, offentlige forvaltninger og velfærdssystemer ville bidrage til at forbedre modstandsdygtigheden af EU's økonomier og samfund og afbøde makroøkonomiske chok i fremtiden. Gennem en tilpasning til de løbende strukturelle ændringer kan forskellene i produktivitet mindskes og de sociale resultater forbedres. Desuden vil reformerne hjælpe vores økonomier med at opretholde den nuværende ekspansion ved at fjerne restriktioner på udbudssiden. De nuværende gunstige økonomiske udsigter må ikke give anledning til at hvile på laurbærrene.

Det kan nogen tage tid, før fordelene ved reformerne viser sig fuldt ud, men erfaringen viser, at reformer virker, og at de nuværende gunstige betingelser skaber de rigtige rammer. Mange reformer medfører ikke betydelige økonomiske omkostninger. At holde de økonomiske omkostninger på kort sigt nede og fordele dem ligeligt kan styrke reformers effektivitet og øge offentlighedens opbakning. Også rækkefølgen og præsentationen af foranstaltninger skal planlægges nøje. For eksempel kan visse reformer af arbejds- og produktmarkederne medføre omkostninger på kort sigt, men give fordele på lang sigt, og de forstærker som regel hinandens virkninger. Desuden kan de understøttes af reformer, der forbedrer kvaliteten og sammensætningen af de offentlige finanser, og – i nogle medlemsstater – gennem udnyttelse af det finanspolitiske råderum. De politiske omkostninger ved at gennemføre reformer er generelt lavere i økonomiske opgangstider. Dette er endnu en god grund til ikke at give afkald på den mulighed, som den nuværende økonomiske situation giver.

Reformer kræver grundig forberedelse og tilstrækkelig administrativ og teknisk kapacitet. Reformer til forbedring af den administrative kapacitet, effektivitet og kvalitet skaber grundlag for yderligere reformer. Reformer af offentlige forvaltninger indebærer begrænsede omkostninger på kort sigt og kan være effektive i en hvilken som helst fase af konjunkturcyklussen. De kan understøtte andre veludformede reformer, som fører til væsentlige fordele i form af tillidseffekter, også på kort sigt. Gennem et solidt forberedende arbejde udført af en forvaltning med tilstrækkelige ressourcer bliver det lettere at øge bevidstheden om fordelene, skabe enighed blandt parter med modstridende interesser og sætte fokus på, hvad der er til det fælles bedste. Den rettidige gennemførelse af visse reformer kan afhænge af, at de passende retlige og tekniske (f.eks. IT) betingelser er til stede. De opnåelige og målbare resultater af reformerne skal specificeres, overvåges og indberettes.

Kommissionens støtteprogram for strukturreformer tilbyder medlemsstaterne omfattende teknisk bistand for at bane vejen for vellykkede reformer (se afsnit 2).

Inddragelse af nationale interessenter, f.eks. arbejdsmarkedets parter, er af afgørende betydning for vellykkede, bæredygtige reformer. Når interessenterne har et medansvar for reformer, forbedrer det udsigterne til gennemførelsen af disse, og det bidrager til opnåelse af passende resultater, også hvad angår rimelighed. Selvom der er yderligere spillerum, har medlemsstaterne truffet foranstaltninger til at inddrage arbejdsmarkedets parter tættere i udformningen og gennemførelsen af reformer. Estland, Letland, Litauen og Slovakiet har anvendt støtte fra Den Europæiske Socialfond til at styrke arbejdsmarkedets parters kapacitet, således at de kan bidrage til udformningen af centrale reformer. Den franske regering har indbudt arbejdsmarkedets parter til at forhandle om en reform af arbejdsløshedsforsikringen. Arbejdsmarkedets parter i Italien har underskrevet en ny aftale om fagforeningernes repræsentativitet. I Danmark skal en trepartsaftale om voksenuddannelse og efteruddannelse forbedre opkvalificeringen. Efter offentliggørelsen af en grønbog om arbejdsmarkedsforhold indledte Portugals regering drøftelser med arbejdsmarkedets parter om foranstaltninger til at sætte ind over for segmenteringen af arbejdsmarkedet. I Nederlandene inddrages arbejdsmarkedets parter i vidt omfang i reformen af pensionssystemet. Nogle medlemsstater inddrager også civilsamfundsorganisationer ved udformningen af reformer.

4.1 Ansvarlig finanspolitik, effektiv og retfærdig beskatning, finansiel stabilitet

I hele EU aftager de offentlige underskud og den offentlige gæld fortsat, først og fremmest som følge af den stigende vækst og de lave rentesatser. På baggrund af en yderligere styrkelse af de økonomiske udsigter forventer Kommissionen, at den samlede offentlige saldo i EU forbedres yderligere og i de kommende år ledsages af en tilsvarende reduktion af gældskvoten i næsten alle medlemsstater. Det nuværende gunstige økonomiske klima giver mulighed for at opbygge de finanspolitiske stødpuder, der er nødvendige for at styrke modstandsdygtigheden over for chok.

Den finanspolitiske styring er i en række medlemsstater blevet forbedret; fortsatte forbedringer vil kunne bidrage til at gøre de offentlige finanser mere bæredygtige og forudsigelige. Bulgarien har ændret sin lov om offentlige finanser med henblik på at opnå fuld overensstemmelse med EU's krav. I Tjekkiet har en ny lov om finanspolitisk ansvarlighed i betydelig grad styrket den finanspolitiske styring. Litauen har forfinet anvendelsen af sine nationale udgiftsregler og ansvarligheden for opfyldelsen af finanspolitiske mål. Malta er i gang med at indføre periodiseret regnskabsføring hos alle offentlige myndigheder. I alle medlemsstater findes der uafhængige finansråd, bortset fra i Polen og Tjekkiet, hvor man afventer Parlamentets godkendelse af medlemmerne. Der er dog stadig nogle udfordringer for den nationale finanspolitiske styring. I nogle medlemsstater kunne uafhængige finanspolitiske institutioners finansielle autonomi styrkes. I medlemsstater med føderal forfatning er en bedre samordning af den finanspolitiske planlægning på alle forvaltningsniveauer nødvendig.

Stringente udgiftsanalyser kan bidrage til en effektiv anvendelse af skatteydernes penge. De har potentialet til at forbedre resultaterne af den offentlige politik og tildelingen af offentlige midler til forskellige politiske prioriteter, samtidig med at den finanspolitiske ansvarlighed bevares. Der gennemføres nu udgiftsanalyser i mange medlemsstater[14]. Således har Spanien pålagt sin uafhængige finanspolitiske institution, AIReF, at gennemføre en

[14] Kilde: Kommissionens note til Eurogruppen på grundlag af en undersøgelse for euroområdet, juni 2017, http://www.consilium.europa.eu/media/23582/eg-15-june-2017_note-on-spending-reviews.pdf

analyse af alle forvaltningsniveauer. Også uden for euroområdet er nogle initiativer i gang, f.eks. i Bulgarien, hvor en udgiftsanalyse med fokus på vedligeholdelse og personaleudgifter i flere ministerier og kommuner er i gang.

Både offentlige og private investeringer skal sikres for at styrke vækstpotentialet i euroområdet. Hvad angår offentlige udgifter, kan dette opnås gennem den rette finanspolitiske sammensætning og en forbedring af kvaliteten af de offentlige finanser. Nogle medlemsstater har vedtaget flerårige planer for at øge de offentlige investeringer. Således har Frankrig vedtaget en "Grand plan d'investissement 2018-2022" med henblik på at forberede økonomien på fremtidige udfordringer. Irland har videreudviklet sin "Capital Investment Plan for 2018-2021" for at fjerne de flaskehalse i infrastrukturen, der som følge af de reducerede offentlige investeringer i kølvandet på krisen er opstået på områder som boligbyggeri, transport og vandinfrastruktur. Og Tyskland har gjort fremskridt med at afhjælpe kapacitets- og planlægningsmæssige begrænsninger for infrastrukturinvesteringer i specifikke sektorer, f.eks. transport. Der bør fortsat gøres en indsats for at mobilisere private investeringer, bl.a. gennem offentlig-private partnerskaber.

Der er behov for reformer på sundheds- og pensionsområdet for at bevare bæredygtigheden, tilgængeligheden og kvaliteten af de respektive systemer og samtidig sikre deres tilstrækkelighed. Som følge af den stadigt hurtigere vækst i befolkningsgrupperne over 60 år og de teknologiske fremskridt i sundhedsvæsenet hører sundhedsvæsenet og pensioner til de største og hurtigst voksende offentlige udgifter. Uformelle betalinger for at opnå en differentieret behandling og en differentieret adgang til sundhedspleje udgør stadig et problem i nogle medlemsstater, som har store negative konsekvenser for den almindelige adgang til sundhedspleje og sundhedsvæsenets bæredygtighed. De fleste medlemsstater har i de seneste år truffet foranstaltninger på pensions- og sundhedsområdet, men fremskridtene fra år til år synes at være forholdsvis beskedne. Slovakiet har for nylig forbedret omkostningseffektiviteten af sundhedsvæsenet, bl.a. ved at gennemføre projektet "valuta for pengene", der synes at have givet en række positive og konkrete ændringer, som har ført til besparelser. Danmark har skabt nye incitamenter til at give afkald på førtidspensionsordningen med henblik på at udskyde pensionering, og også Litauen og Portugal har gennemført reformer for at begrænse de negative virkninger af visse aspekter af deres pensionssystemer på den langsigtede finanspolitiske holdbarhed. Disse former for god praksis må udbredes mere generelt for at sikre holdbarheden af de offentlige finanser og således garantere borgerne sundhedspleje og pensionsdækning, også af hensyn til retfærdigheden mellem generationerne.

Fair og vækstfremmende skattesystemer kan bidrage til at understøtte private investeringer, forbedre vilkårene for erhvervslivet, fremme beskæftigelsen, mindske uligheden og bidrage til en ud fra et miljømæssigt synspunkt modstandsdygtig økonomi. Belgien er gradvist ved at flytte beskatningen væk fra skat på arbejde. I Frankrig skal skattelempelsen for konkurrenceevne og beskæftigelse omdannes til permanente reduktioner af arbejdsgivernes socialsikringsbidrag, og samtidig vil de laveste lønninger blive beskattet mindre. Letland og Ungarn har sænket deres relativt høje skattekiler for lavtlønnede en smule. Sverige understøtter gennem skattemæssige foranstaltninger en grønnere og mere bæredygtig økonomi.

En aggressiv skatteplanlægning er forbundet med betydelige tab for de europæiske skatteydere; gennemførelsen af EU-lovgivning vil bidrage til at begrænse denne praksis. Alene tabet af indtægter forårsaget af overførsel af overskud i EU anslås til 50-70 mia. EUR. Aggressiv skatteplanlægning skævvrider konkurrencen mellem virksomhederne, og omdirigerer midler fra de offentlige udgiftsmål på en urimelig måde. Der kan dæmmes op for

misbrug af skattereglerne gennem en styrkelse af den nationale skattelovgivning, øget gennemsigtighed og samarbejde mellem regeringer. Belgien, Cypern, Malta og Nederlandene er ved at ændre de aspekter af deres skattesystemer, der har lettet aggressiv skatteplanlægning. I Irland er anbefalingerne fra en uafhængig undersøgelse af selskabsskatteloven blevet sendt i offentlig høring. Ved udgangen af 2018 skal medlemsstaterne have gennemført bestemmelserne i direktivet om bekæmpelse af skatteundgåelse (ATAD) i deres nationale lovgivning.

De foranstaltninger, der er truffet med henblik på at styrke banksektoren og reducere den høje andel af misligholdte lån, er begyndt at bære frugt og skal styrkes yderligere. I juli 2017 nåede Rådet til enighed om en EU-handlingsplan for at mindske beholdningerne af misligholdte lån i banksektoren og forhindre, at de opstår på ny[15]. Foranstaltningerne vedrørende banktilsyn, reformen af rammerne for insolvens og gældsinddrivelse, udviklingen af sekundære markeder for nødlidende aktiver, og omstruktureringen af banksektoren skal fortsætte målrettet for at forbedre bankernes rentabilitet, transmissionen af pengepolitikken, og finansieringen af den økonomiske aktivitet. Italiens bestræbelser, herunder indførelsen af en securitiseringsordning for misligholdte lån, er begyndt at vise resultater. Den slovenske centralbank har udviklet et sæt værktøjer til at forebygge, udpege og håndtere misligholdte lån. Irland og Kroatien har også understøttet saneringen af misligholdte lån, bl.a. gennem ændringer af skattereglerne. I nogle medlemsstater er antallet af misligholdte lån imidlertid stadig højt, hvilket mindsker rentabiliteten af især mindre banker.

4.2 Robuste og rummelige arbejdsmarkeder, uddannelsessystemer og socialpolitikker

Selvom beskæftigelsesfrekvensen i Europa nu har nået sit højeste niveau nogensinde, og fattigdom og social eksklusion er begyndt at falde, er der fortsat store udfordringer. Der er stadig for mange arbejdsløse og personer, der er truet af fattigdom, hvilket tydeliggør, at opsvinget endnu ikke er nået ud til alle dele af samfundet og økonomien. Arbejdsmarkederne og social- og uddannelsessystemerne skal ikke alene frigøre sig fra deres fortid, de skal også tilpasse sig for at kunne klare udfordringerne i forbindelse med globaliseringen og den teknologiske udvikling.

Bæredygtige og inkluderende sociale beskyttelsessystemer er afgørende for at afbøde virkningen af økonomiske chok. I overensstemmelse med principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder skal alle arbejdstagere have adgang til social beskyttelse, uanset typen eller varigheden af deres ansættelsesforhold. Arbejdskraftens øgede mobilitet og nye former for beskæftigelse er imidlertid tendenser, som det ikke er let for de sociale beskyttelsessystemer at holde trit med. Danmark, Frankrig, Italien, Polen og Portugal har iværksat reformer på dette område, f.eks. en udvidelse af sociale rettigheder og arbejdsløshedsunderstøttelse til også at omfatte personer i atypiske ansættelsesforhold og selvstændige. I Portugal omfatter dette planer om at styrke aktiveringen af ydelsesmodtagernes kompetencer, f.eks. gennem et bedre samarbejdet mellem arbejdsformidlinger og sociale tjenester. Belgien træffer foranstaltninger til at yde yderligere støtte til selvstændiges opbygning af pensionsrettigheder og en nedsættelse af grænsen for nystartede selvstændiges indbetaling af bidrag til social sikring. I Sverige kan selvstændige ud over den lovpligtige arbejdsløshedsforsikring vælge et statsligt støttet tillæg. Frankrig

[15] Jf. Rådets konklusioner om handlingsplanen for behandling af misligholdte lån i Europa af 11. juli 2017 og Meddelelse fra Kommissionen: Første statusrapport om nedbringelsen af misligholdte lån i Europa, COM(2018) 37 final.

bebudede en reform af systemet for arbejdsløshedsunderstøttelse for at tilskynde virksomhederne til at anvende længere arbejdskontrakter.

Tekstboks 1: Bæredygtige, tilstrækkelige og effektive sociale sikkerhedsnet i Europa

Flere principper i den europæiske søjle for sociale rettigheder, især princip 12 og 14[16], understreger betydningen af passende social beskyttelse. Tilstrækkelig social beskyttelse, herunder alderspensioner, sundhedspleje, arbejdsløshedsunderstøttelse og social bistand, er af afgørende betydning for at afbøde den modgang, som enkeltpersoner og familier kommer ud for, når de mister deres arbejde eller rammes af andre ulykker. I en verden præget af hurtige forandringer som følge af aldring, teknologi og globalisering er dette især vigtigt for at understøtte mennesker i forbindelse med karriereskift og bistå dem med fuldt ud at udnytte de muligheder, som en økonomi under hastig udvikling giver, og tage udfordringerne i forbindelse hermed op. På et højere plan er en passende og effektiv social beskyttelse en forudsætning for en blomstrende økonomi og velfungerende arbejdsmarkeder, der skaber kvalitetsjob og bæredygtig vækst. Den langsigtede finanspolitiske holdbarhed af de sociale beskyttelsessystemer kan kun sikres, hvis den risikodeling, der er forbundet med social beskyttelse, er bredt fordelt.

Mange medlemsstater er i færd med at modernisere deres sociale beskyttelsessystemer ved at forbedre ydelsernes og tjenesternes dækning og tilstrækkelighed, navnlig for atypiske arbejdstagere, og aktivt tilskynde til deltagelse på arbejdsmarkedet. Flere medlemsstater, deriblandt Italien, Danmark, Letland, Portugal og Frankrig, udvidede sidste år den sociale beskyttelse for selvstændige. Desuden træffer medlemsstaterne foranstaltninger til mere aktivt at støtte deltagelsen på arbejdsmarkedet, ofte med fokus på bestemte grupper. Slovakiet er i færd med at gennemføre en ambitiøs handlingsplan til støtte for langtidsledige for at tilbyde skræddersyede tjenester. I Spanien er der oprettet et netværk for social inklusion, som skal sikre samordningen af sociale tjenester og arbejdsformidlinger.

Imidlertid er der generelt set behov for en mere omfattende og sammenhængende tilgang for at tage medlemsstaternes fælles udfordringer op. Den betydelige jobskabelse i de seneste år har allerede bidraget dertil. Selvom et arbejde fortsat den bedste forsikring mod fattigdom, klassificeres næsten 10 % af arbejdstagerne under "fattigdom blandt beskæftigede". Og denne andel er langsomt stigende på baggrund af arbejdsmarkeder under forandring.

Endelig stiger omfanget og vedholdenheden af fattigdommen i nogle medlemsstater, hvilket tyder på mangler i udformningen og gennemførelsen af den sociale beskyttelse. F.eks. indførte Italien i marts 2017 en almen ordning for mindsteindkomststøtte og yderligere midler blev tildelt strukturelt med finansloven for 2018. Portugal har ændret sin mindsteindkomstordning betydeligt, således at den bedre kan bidrage til at integrere og beskytte personer, der lever i fattigdom, uden forskelsbehandling på grundlag af nationalitet. Ikke desto mindre er social bistand nødvendig for at sikre, at enhver, der ikke har tilstrækkelige midler, kan leve et liv i værdighed, men dette bør være den sidste udvej; disse mennesker bør opkvalificeres, så de kan vende tilbage til en aktiv rolle i samfundet, og de skal støttes i dette. En bedre udformning af skatte- og socialsikringssystemerne, fremme af lige muligheder inden for uddannelse og erhvervsuddannelse, sikring af adgang til sociale tjenester og sundhedspleje samt fremme af ligestilling mellem kønnene kan bidrage til at reducere uligheder og fattigdom samt deres videreførelse til efterfølgende generationer.

[16] Alle, som ikke har tilstrækkelige midler, har ret til passende mindsteindkomstydelser, som sikrer et værdigt liv i alle livets faser, og effektiv adgang til varer og tjenester, der kan understøtte dette. For dem, der kan arbejde, bør mindsteindkomstydelser kombineres med incitamenter til at komme ud (tilbage) på arbejdsmarkedet.

Fremkomsten af nye arbejdsformer kræver en tilpasning af arbejdsmarkedets institutioner. For at undgå en segmentering af arbejdsmarkedet skal der findes en ligevægt mellem den fleksibilitet, der er nødvendig for at tage hensyn til en skiftende efterspørgsel efter arbejdskraft, og arbejdstagernes og deres familiers behov for sikkerhed. Litauen har f.eks. gennemført en omfattende reform af sin arbejdsmarkedslov med det mål at strømline reglerne for opsigelse af arbejdsaftaler og samtidig reducere den maksimale varighed af tidsbegrænsede kontrakter, øge arbejdsløshedsunderstøttelsen og fremme kollektive overenskomstforhandlinger.

Den aldrende befolkning vil medføre et fald i udbuddet af arbejdskraft, hvilket vil øge presset på den erhvervsaktive befolkning for at kunne sikre pensionssystemernes bæredygtighed og tilstrækkelighed. Inden for de nærmeste år vil store årgange gå på pension. Derfor er det afgørende at øge deltagelsen på arbejdsmarkedet og produktiviteten. Der er betydelige muligheder for at øge beskæftigelsesfrekvensen for kvinder, ældre arbejdstagere, lavtuddannede, personer med handicap og personer med indvandrerbaggrund. Det skal være enklere at beskæftige personer fra disse grupper, bl.a. gennem en mindskelse af incitamenterne til ikke at arbejde, et skræddersyet uddannelses- og erhvervsuddannelsesudbud, mulighed for fleksible arbejdstidsordninger samt ved at sikre adgang til økonomisk overkommelig sundhedspleje, børnepasning og andre plejetjenester af høj kvalitet. Foranstaltninger til at fremme fleksible arbejdstidsordninger eller adgang til plejetjenester er blevet truffet af bl.a. Tjekkiet, Luxembourg, Rumænien og Slovakiet. Tyskland og Østrig fremmer længere arbejdsliv ved at give ældre arbejdstagere mulighed for en fleksibel overgang til pensionering. En række lande har truffet foranstaltninger for at fremme integrationen af personer med indvandrerbaggrund på arbejdsmarkedet, bl.a. Tyskland, Danmark, Finland og Sverige.

Arbejdstagernes kvalifikationer bør leve op til arbejdsmarkedets behov igennem hele deres arbejdsliv. De grundlæggende færdigheder blandt unge europæere er blevet forringet i flere medlemsstater, og der er ofte ulige muligheder for adgang til uddannelse. Uddannelsessystemerne skal moderniseres yderligere og åbnes mere op over for ugunstigt stillede grupper, således at enhver borger bliver aktiv og i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov kan få mest muligt ud af sit arbejdsliv. Der skal gøres en bred indsats for at forbedre uddannelsessystemerne på alle niveauer for at åbne muligheder for både unge og ældre mennesker. Sammen med løbende opkvalificering og omskoling vil dette forhindre, at der opstår kompetencemangler og manglende overensstemmelse mellem udbudte og efterspurgte kompetencer, som navnlig skader små og mellemstore virksomheder. Nogle medlemsstater er begyndt at tage udfordringen op. I Irland er de offentlige udgifter til uddannelse tilbage ved niveauet fra før krisen, og uddannelsessystemet bliver styrket. I Danmark sigter brede reformer mod at forbedre uddannelsesresultaterne og højne det akademiske niveau. Kroatien har iværksat et pilotprojekt om digitalisering af skolerne. Ud over de foranstaltninger, der allerede er truffet i de seneste år, har Portugal for nylig iværksat et program, der skal styrke færdighederne og kvalifikationerne hos den voksne befolkning.

Tekstboks 2: Styrkelse af arbejdstagerne gennem bedre færdigheder i Europa

Flere principper i den europæiske søjle for sociale rettigheder, især princip 1[17], understreger betydningen af adgangen til uddannelse og livslang læring. Europa er i høj grad afhængig af arbejdsstyrkens færdigheder. Uddannelse og erhvervsuddannelse er drivkræfter for vækst, job og modstandsdygtighed. Europa er på vej til at nå 2020-målene, både hvad angår skolefrafald og fuldførelse af videregående uddannelser, og medlemsstaterne har truffet foranstaltninger til at modernisere deres uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer, bl.a. for at håndtere de utilstrækkelige grundlæggende færdigheder, forbedre arbejdsmarkedsrelevansen af teoretiske og praktiske erhvervsuddannelser samt videregående uddannelser, udvide lærlingeuddannelser og øge deres kvalitet samt anerkende færdigheder erhvervet uden for det formelle uddannelsessystem. I overensstemmelse med Rådets henstilling om opkvalificeringsforløb forventes medlemsstaterne at skitsere passende foranstaltninger senest i midten af 2018; Kommissionen foreslår, at dette sker inden for rammerne af de nationale reformprogrammer, der forventes fremlagt i foråret, og vil gøre status over situationen inden for rammerne af de eksisterende rapporteringsprocedurer[18].

Der er imidlertid stadig mange udfordringer. Arbejdsgiverne har vanskeligt ved at finde personer med de rette kvalifikationer. Ufaglærte eller lavtuddannede er truet af arbejdsløshed, fattigdom, helbredsproblemer, social eksklusion og udelukkelse fra deltagelse i det demokratiske liv. Kun halvdelen af dem er i beskæftigelse, mod 80 % af de højtkvalificerede, hvilket har en negativ indvirkning på udbuddet af arbejdskraft og arbejdskraftens produktivitet. En belastet socioøkonomisk baggrund er stadig den væsentligste faktor, der er forbundet med et lavt uddannelsesniveau. Teknologiske ændringer og befolkningens aldring vil kræve investeringer i omskoling og opkvalificering, men kun én ud af ti voksne benytter sig af videreuddannelsesmuligheder, og mange udvikler ikke de fornødne færdigheder til at drage fordel af den digitale omstilling. Derfor fremmer det første princip i den europæiske søjle for sociale rettigheder adgangen til uddannelse og erhvervsuddannelse af høj kvalitet med henblik på livslang læring, således at mennesker fuldt ud kan deltage i samfundslivet.

[17] Alle har ret til inkluderende uddannelse og livslang læring af høj kvalitet med henblik på at bevare og tilegne sig færdigheder, der sætter dem i stand til at deltage fuldt ud i samfundslivet og foretage vellykkede overgange til arbejdsmarkedet.

[18] Rådets henstilling af 19. december 2016 om opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne (EUT C 484 af 24.12.2016).

Nøglen til overholdelsen af dette princip er den fulde gennemførelse af den nye dagsorden for færdigheder, der blev lanceret i 2016. De største udfordringer skal tackles gennem de 10 tiltag i denne dagsorden, bl.a. ved fremme af lavtuddannede voksnes tilegnelse af grundlæggende færdigheder (initiativet vedrørende opkvalificeringsforløb), fremme af investeringer i digitale kompetencer (nationale sammenslutninger for digitale færdigheder og arbejdspladser), mindskelse af misforholdet mellem de kvalifikationer, der undervises i, og de færdigheder, som er nødvendige for servicesektoren og fremstillingsindustrien (planen for sektorsamarbejde om færdigheder), forbedring af gennemsigtigheden af kompetencer og kvalifikationer (den europæiske referenceramme for kvalifikationer, Europass), modernisering af erhvervsuddannelse og efteruddannelse, forøgelse af dens tiltrækningskraft og bekæmpelse af hjerneflugt i hele EU samt fremme af de europæiske borgeres nøglekompetencer. Kommissionen vil også i 2018 samarbejde med OECD for at understøtte kvalifikationsstrategier i de respektive medlemsstater og forskellige tiltag vedrørende erhvervsuddannelse og efteruddannelse med henblik på dækning af arbejdsmarkedets konkrete behov for færdigheder. I november 2017 præsenterede Kommissionen sin vision for skabelsen af et europæisk uddannelsesområde, hvor et tættere grænseoverskridende samarbejde og en øget mobilitet vil bidrage til at højne kvaliteten af undervisning og læring, forbedre unges færdigheder og derved gøre dem mere beskæftigelsesegnede. Den 17. januar 2018 fremlagde Kommissionen en handlingsplan for digital uddannelse.

4.3 Kvalitetsinvesteringer, øget produktivitet, konkurrenceevne

Som følge af de gunstige finansieringsvilkår og højere forventninger til økonomien, til dels som følge af fjernelsen af hindringer for investeringer, er investeringerne på vej op. Takket være den faldende usikkerhed, det aftagende nedgearingspres for virksomhederne, gunstige finansieringsbetingelser og forbedrede udsigter for den samlede efterspørgsel er rammerne for investeringer på det seneste blevet forbedret. Samtidig udgør de samlede investeringer og navnlig de offentlige investeringer stadig en forholdsvis lav andel af BNP. Investeringerne i immaterielle aktiver stiger, men fra et lavt niveau.

I overensstemmelse med investeringsplanen for Europa fjernes strukturelle hindringer for investeringer i øjeblikket. Den "tredje søjle" i investeringsplanen skal sørge for, at hindringerne for investeringer fjernes, og at reguleringen bliver mere forudsigelig, således at Europa forbliver attraktivt for investorer. For at øge de europæiske økonomiers konkurrenceevne er produktmarkedsreformer og reformer til fremme af innovation afgørende. De høje omkostninger i forbindelse med lovgivningsmæssige og administrative byrder har – selvom de er faldet på det seneste – en negativ effekt på vilkårene for erhvervslivet. De institutionelle mangler, der skal afhjælpes, er bl.a. den manglende effektivitet i den offentlige forvaltning, lovgivningsmæssige byrder, korruption samt udfordringer med hensyn til retsstatsprincippet og retssystemernes effektivitet. Konkurrencen i servicesektoren øges fortsat, hvilket gør det muligt at udnytte fordelene ved digitalisering, mere effektive værdikæder, bedre udvalg og lavere priser. Især har Finland gjort betydelige fremskridt med hensyn til at forbedre de lovgivningsmæssige rammer og reducere den administrative byrde for yderligere at øge konkurrencen i servicesektoren, herunder også fremskridt med rammebestemmelserne for tjenesteudbydere i en deleøkonomi. I Slovakiet er der vedtaget en pakke af foranstaltninger, som skal forbedre vilkårene for erhvervslivet og sætte skub i investeringerne. Denne pakke skal gennemføres senest i 2019. Frankrig har på sin side truffet foranstaltninger for at lette virksomhedernes høje skattebyrde.

Svagheder i den administrative kapacitet bidrager til forringelsen af vilkårene for erhvervslivet. I Spanien, Ungarn og Rumænien forbedres den retlige ramme for offentlige indkøb. Portugal har truffet foranstaltninger, der skal få insolvensbehandling og skatteprocedurer til at fungere mere effektivt. Cyperns og Tjekkiets indførelse af e-forvaltningstjenester skrider frem, og Slovenien har vedtaget regler, der forventes at fremskynde ansøgningsproceduren for byggetilladelser og styrke retssikkerheden for investorer for dermed at øge incitamenterne til at investere.

Korruption er fortsat en hindring for vækst i dele af Europa; den skaber usikkerhed for virksomheder, forlænger de administrative processer og bebyrder samfundet og økonomien med yderligere omkostninger. 37 % af virksomhederne i EU nævner korruption som et problem, når de gør forretninger. I nogle medlemsstater er problemet særlig udtalt[19]. På nationalt plan er der truffet visse foranstaltninger for at gøre en ende på dette problem. Italien har gjort en indsats for at forbedre den offentlige forvaltning og vedtaget vigtig lovgivning om bekæmpelse af korruption. Også Spanien har gjort fremskridt med gennemførelsen af den retlige ramme for gennemsigtighed og bekæmpelse af korruption. I både Litauen og Italien er der vedtaget ny lovgivning om beskyttelse af whistleblowere, og yderligere medlemsstater har dette under overvejelse.

Adgangen til finansiering, især for små og mellemstore virksomheder, bliver gradvist bedre i hele Europa. Finansiering fra andre kilder end banker er meget vigtig for nystartede virksomheder og for succesfulde virksomheders ekspansion. Finansiering med venturekapital og ekspansionskapital er stadig forholdsvis ukendt i mindre lande og endda uden for finanscentrene i de større lande. De foranstaltninger, som Portugal har truffet til at forbedre adgangen til kapital, f.eks. indførelse af nye finansielle instrumenter, kan tjene som et godt eksempel på, hvordan denne type bestræbelser kan understøttes. Også Slovenien indfører nye finansielle foranstaltninger, der skal lette SMV'ers adgang til alternative finansieringskilder. Cypern gennemfører en handlingsplan for vækst, der bl.a. omfatter retlige rammer, som kan tiltrække og fremme store investeringer.

Positive eksempler til fremme af væksten i produktiviteten skal efterfølges. De af medlemsstaterne trufne positive foranstaltninger er en reaktion på udfordringer, der – i det mindste i en vis udstrækning – er landespecifikke. Luxembourg styrkede diversificeringen af økonomien, bl.a. ved at fjerne hindringer for investeringer og innovation. I Belgien fremmer mange initiativer investeringer i videnbaseret kapital, navnlig gennem foranstaltninger der skal styrke anvendelsen af digitale teknologier og øge udbredelsen af innovation. Spanien har taget de første skridt til at forbedre forvaltningen af sit forsknings- og innovationssystem. Danmark har indført et program for at øge produktiviteten og forbedre vilkårene for erhvervslivet, og Polen og Letland har gennemført skattelettelser for at fremme investeringer. I Tyskland understøtter et netværk af kompetencecentre digitaliseringen af små og mellemstore virksomheder, og digitale knudepunkter fremmer samarbejdet mellem nystartede virksomheder, SMV'er, erhvervslivet, forskningen og den offentlige forvaltning. For at understøtte start-up-miljøet har den estiske regering indført et nyt visumprogram for iværksættere fra lande uden for EU, der ønsker at etablere en opstartsvirksomhed i Estland. I Nederlandene skal en række foranstaltninger fremme overgangen til den cirkulære økonomi, bl.a. gennem offentlige indkøb.

[19] Der foretages løbende en vurdering af alle medlemsstater med hensyn til deres generelle politik for korruptionsbekæmpelse og deres indsats for at bekæmpe korruption. Kommissionen har i landerapporterne analyseret de væsentligste udfordringer for flere medlemsstater, hvor der er særligt store risici og huller, der udgør en hindring for investeringer, effektiv ressourcefordeling, økonomiske resultater og vækst.

5. DE NÆSTE SKRIDT

Det europæiske semester giver mulighed for en løbende dialog mellem Kommissionen, medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter og interessenter på alle niveauer i løbet af året. De landerapporter, der offentliggøres i dag, bygger på indgående drøftelser med regeringer, nationale myndigheder og interessenter på både teknisk og politisk niveau, herunder de bilaterale møder på højt plan, der blev afholdt i december 2017. Resultaterne vil blive præsenteret på Kommissionens repræsentationskontorer i medlemsstaternes hovedstæder og følges desuden op ved bilaterale møder. Kommissionens næstformænd og kommissærer vil aflægge besøg i medlemsstaterne for at indhente synspunkter fra arbejdsmarkedets parter, parlamenter, regeringer og andre interessenter om analysen i landerapporterne. Kommissionen vil drøfte de væsentligste konklusioner i landerapporterne med Europa-Parlamentet.

Det næste skridt er, at medlemsstaterne i lyset af de påpegede udfordringer forelægger deres økonomiske og sociale prioriteter i de nationale reformprogrammer i midten af april. For at der kan gives passende og holdbare svar på udfordringerne, anbefaler Kommissionen, at programmerne udarbejdes med støtte fra alle centrale interessenter, f.eks. arbejdsmarkedets parter, regionale og lokale myndigheder samt, hvis det er relevant, civilsamfundets organisationer.

TILLÆG 1 – INTEGRERET OVERVÅGNING AF MAKROØKONOMISKE OG FINANSPOLITISKE UBALANCER

	Proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer (PMU)[20]	**Stabilitets- og vækstpagten (MTO: mellemfristet målsætning/EDP: proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud)**	**Bemærkninger**
AT		Forebyggende del MTO endnu ikke nået; omfattet af bestemmelsen vedrørende gældskriteriet[21]	
BE		Forebyggende del MTO endnu ikke nået; omfattet af bestemmelsen vedrørende gældskriteriet	
BG	Ubalancer	Forebyggende del MTO mere end nået	
CY	Uforholdsmæssigt store ubalancer	Forebyggende del MTO nået; omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet	
CZ		Forebyggende del MTO mere end nået	
DE	Ubalancer	Forebyggende del MTO mere end nået; omfattet af bestemmelsen vedrørende gældskriteriet	
DK		Forebyggende del MTO nået;	
EE		Forebyggende del MTO endnu ikke nået	
EL			Omfattet af et specifikt program for finansiel bistand
IE	Ubalancer	Forebyggende del MTO nået; omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet	
ES	Ubalancer	Korrigerende del Uforholdsmæssigt stort underskud, frist for korrektion: 2018	

[20] Både kategorien "ubalancer" og kategorien "uforholdsmæssigt store ubalancer" kræver specifik overvågning, der moduleres afhængigt af problemernes alvor.

[21] Gældskriteriet: Hvis referenceværdien på 60 % for gældskvoten ikke er overholdt, indledes proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud over for den pågældende medlemsstat, efter at der taget hensyn til alle relevante faktorer og effekten af de økonomiske konjunkturer, hvis forskellen mellem gældsniveauet og referenceværdien på 60 % ikke reduceres med en tyvendedel årligt (i gennemsnit over tre år). Overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet: En medlemsstat, der er omfattet af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, får tre år til, efter korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud, at opfylde gældskriteriet. Det betyder ikke, at gældskriteriet ikke er gældende i denne periode, da medlemsstater skal gøre tilstrækkeligt fremskridt i retning af at opfylde kriteriet i denne overgangsperiode. En negativ vurdering af de fremskridt, der gøres i retning af gældsreduktionsmålet i overgangsperioden, kan føre til indledning af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud.

FR	Ubalancer	Korrigerende del Uforholdsmæssigt stort underskud, frist for korrektion: 2017 MTO endnu ikke nået; omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet[22]	
HR	Uforholdsmæssigt store ubalancer	Forebyggende del MTO endnu ikke nået; omfattet af bestemmelsen vedrørende gældskriteriet	
HU		Forebyggende del MTO endnu ikke nået; omfattet af bestemmelsen vedrørende gældskriteriet	
IT	Uforholdsmæssigt store ubalancer	Forebyggende del MTO endnu ikke nået; omfattet af bestemmelsen vedrørende gældskriteriet	
LT		Forebyggende del MTO nået	
LU		Forebyggende del MTO mere end nået	
LV		Forebyggende del MTO endnu ikke nået	
MT		Forebyggende del MTO nået	
NL	Ubalancer	Forebyggende del MTO mere end nået	
PL		Forebyggende del MTO endnu ikke nået	
PT	Ubalancer	Forebyggende del MTO endnu ikke nået; omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet	
SI		Forebyggende del MTO endnu ikke nået; omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet	
SE	Ubalancer	Forebyggende del MTO mere end nået	
SK		Forebyggende del MTO endnu ikke nået	
RO		Forebyggende del Omfattet af proceduren i forbindelse med betydelig afvigelse	

[22] Betinget af ophævelsen af EDP-afgørelsen baseret på validerede budgetdata for 2017.

FI		Forebyggende del MTO endnu ikke nået; omfattet af bestemmelsen vedrørende gældskriteriet	
UK		Forebyggende del MTO endnu ikke nået; omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet	

(*) Henstillingerne i henhold til "2-pack" (forordning (EU) nr. 473/2013) vedrørende de foranstaltninger, der skal træffes for at sikre en rettidig korrektion af landets uforholdsmæssigt store offentlige underskud, vedrører kun medlemsstaterne i euroområdet.

TILLÆG 2 – FREMSKRIDTENE HEN IMOD EUROPA 2020-MÅLENE

Europa 2020-mål for EU	Data fra 2010	Seneste tilgængelige data	I 2020, baseret på den seneste udvikling
1. Forøgelse af beskæftigelsesfrekvensen blandt de 20-64-årige til mindst 75 %	68,6 %	72,3 % (tredje kvartal 2017)	Målet vil sandsynligvis blive nået
2. Forøgelse af de kombinerede offentlige og private investeringer i FoU til 3 % af BNP	1,93 %	2,03 % (2016)	Målet vil sandsynligvis ikke blive nået
3a. Reduktion af drivhusgasemissioner med mindst 20 % i forhold til 1990-niveauet	Reduktion på 14 %	Reduktion på 23 % (2016)	Målet vil sandsynligvis blive nået
3b. Forøgelse af de vedvarende energikilders andel i det endelige energiforbrug til 20 %	12,5 %	17,04 (2016)	Målet vil sandsynligvis blive nået
3c. På vej mod en forøgelse af energieffektiviteten med 20 %	5,7 % (primært energiforbrug)	16,0 % (2016) (primært energiforbrug)	Målet vil sandsynligvis blive nået
4 a. Begrænsning af skolefrafaldet til mindre end 10 %	13,9 %	10,7 % (2016)	Målet vil sandsynligvis blive nået
4b. Forøgelse af den andel af befolkningen mellem 30-34 år, der afslutter en tertiær uddannelse, til mindst 40 %	33,8 %	39,1 % (2016)	Målet vil sandsynligvis blive nået
5. Indsats for at bringe mindst 20 millioner personer ud af risikoen for fattigdom og social eksklusion	Stigning på 0,5 million (sammenlignet med basisåret 2008)	Stigning på 1 million (sammenlignet med basisåret 2008)	Målet vil sandsynligvis ikke blive nået

TILLÆG 3 – RESULTATER AF DE DYBDEGÅENDE UNDERSØGELSER PR. MEDLEMSSTAT

Bulgarien har ubalancer. Sårbarhederne i den finansielle sektor ledsages af en høj gældsætning og store misligholdte lån i virksomhederne, samtidig med at arbejdsmarkedstilpasningerne er utilstrækkelige. Nettostillingen over for udlandet er imidlertid blevet bedre primært på grund af overskuddet på betalingsbalancens løbende poster. Myndighederne har gjort fremskridt med efterlevelsen af de henstillinger, der blev rettet til dem efter gennemgangen af aktivernes kvalitet og af balancerne, men der er ikke gjort tilstrækkeligt for at afhjælpe følgevirkningerne af en svag forvaltning, den ringe kvalitet af aktiver og et svagt tilsyn. Den solide vækst har fremmet en konstant gældskonsolidering i den private sektor og et yderligere fald i andelen af misligholdte lån, skønt antallet af misligholdte lån i virksomhederne stadig er højt. Der er fortsat sket forbedringer på arbejdsmarkedet på trods af vedvarende strukturelle problemer, såsom en høj andel af unge, der hverken er i beskæftigelse eller under almen eller faglig uddannelse, mangel på arbejdskraft og kvalifikationsmatch. Der er truffet foranstaltninger for at tage fat på de vigtigste kilder til ubalancer, men der er behov for yderligere fremskridt for at afhjælpe de resterende sårbarheder i den finansielle sektor, bl.a. ved at forbedre tilsynet med banker og andre finansielle institutioner, håndtere aktiver, der er vanskelige at værdisætte, forbedre tilsynet på koncernniveau og afslutte reformen af insolvensreglerne.

Kroatien har uforholdsmæssigt store ubalancer. I en situation med lav potentiel vækst er der sårbarheder forbundet med størrelsen af den offentlige og den private gæld og udlandsgælden, der alle hovedsagelig er i fremmed valuta. Den solide vækst, som ligger over det forventede potentiale, hjælper med at mindske ubalancerne i mængder: den offentlige og den private gældskvote og udlandsgældskvoten falder i et rask tempo. Den negative nettostilling over for udlandet er fortsat høj, men er forbedret takket være overskuddet på betalingsbalancens løbende poster. Den solide vækst har fremmet en yderligere nedbringelse af gælden, og tempoet for konsolideringen forventes at falde, i takt med at kreditstrømmene til husholdninger og virksomheder bliver positive. Den offentlige gæld nåede sit højeste i 2014 og følger nu en nedadgående kurs både som følge af en kraftig BNP-vækst og et fald i det samlede underskud. Banksektoren genererer i stigende grad overskud, og antallet af misligholdte lån falder fortsat. Virksomhedernes og husholdningernes eksponering for udenlandsk valuta (primært euro) er fortsat en kilde til sårbarhed. Selv om det økonomiske klima bliver bedre, er der ikke sket de store fremskridt med vedtagelsen af politiske tiltag til at afhjælpe de makroøkonomiske ubalancer, bl.a. ved at øge vækstpotentialet, som stadig er lavt.

Cypern har uforholdsmæssigt store ubalancer. Den meget høje andel af misligholdte lån tynger den finansielle sektor, og den høje private og offentlige gæld og udlandsgæld hænger som en skygge over økonomien i en situation, hvor arbejdsløsheden, som godt nok er faldende, stadig er forholdsvis høj og den potentielle vækst lav. Den løbende betalingsbalance er stadig negativ og i forværring og er ikke tilstrækkelig til at sikre en bæredygtig udvikling i nettopassiver over for udlandet. Den private gæld falder kun langsomt, og kreditstrømmene til den private sektor stiger på trods af meget høje niveauer af privat gæld. Bankernes indsats for at omlægge lån, det stærke konjunkturopsving og gennemførelsen af tidligere reformer har gjort det muligt at nedbringe de misligholdte lån, selv om der stadig er mange af dem. Utilstrækkelig håndhævelse af kontrakter, ineffektivitet i retssystemet, flaskehalse i forbindelse med gennemførelsen af lovgivning for tvangsauktioner og insolvens samt dårlig tilbagebetalingsdisciplin gør det vanskeligt at nedbringe gælden i den private sektor og reducere antallet af misligholdte lån. En forsigtig finanspolitisk kurs og en aktiv gældsstyring har fremmet nedbringelsen af den offentlige gæld. Der er behov for nyt momentum i reformprocessen, især for at fremme nedbringelsen af den offentlige gæld, øge konkurrenceevnen, fremskynde nedbringelsen af misligholdte lån og øge vækstpotentialet.

Frankrig har ubalancer. Sårbarhederne skyldes stor offentlig gæld og en svag konkurrenceevne i en situation med lav produktivitetsvækst, som har betydning ud over landegrænserne. Beskedne lønstigninger understøtter den igangværende indsats for at forbedre omkostningskonkurrenceevnen. Dette modvirkes til gengæld af den begrænsede produktivitetsvækst. Den ikkeomkostningsrelaterede konkurrenceevne lider stadig under arbejdsmarkedets ringe evne til at tilpasse sig ændrede udbuds- og efterspørgselsvilkår og visse forhold i erhvervslivet. Den offentlige gældskvote steg yderligere i 2017, men forventes ifølge prognoser at stabilisere sig i 2018 og 2019. Der er således blevet sat en stopper for den tidligere negative udvikling, de økonomiske vilkår er ved at blive bedre, og reformarbejdet skrider fremad. De politiske tiltag, der på det seneste er blevet annonceret og sat i værk, kan på mellemlang sigt have positive virkninger både nationalt og på tværs af grænserne. Der er sket fremskridt på flere områder, herunder på arbejdsmarkedet og på beskatningsområdet, mens de annoncerede initiativer til at forbedre rammevilkårene for erhvervslivet, den erhvervsrettede efter- og videreuddannelse, arbejdsløshedsunderstøttelsessystemet og pensionsordningerne stadig skal gennemføres. For at sikre holdbare offentlige finanser og øge vækstpotentialet skal der gøres mere for at sikre de jobsøgende en bedre adgang til arbejdsmarkedet, forenkle skattesystemet og revidere de offentlige udgifter.

Tyskland har ubalancer. Det vedvarende store overskud på betalingsbalancens løbende poster har en grænseoverskridende dimension og afspejler beskedne investeringer grundet store opsparinger i både den private og den offentlige sektor. Overskuddet, som primært er over for lande uden for EU, er blevet en smule mindre siden 2016 og forventes at falde gradvis som følge af øget indenlandske efterspørgsel i de kommende år, selv om det forbliver på et hidtil uset højt niveau i den periode, der er omfattet af prognosen. Selv om væksten nu lader til i højere grad at blive drevet af den indenlandske efterspørgsel, udgør både forbrug og investeringer en beskeden andel af BNP på trods af de gunstige konjunkturer og finansieringsvilkår og behovet for infrastrukturinvesteringer, som der er finanspolitisk råderum til. Der er truffet en række foranstaltninger til at styrke de offentlige investeringer, men disse har endnu ikke medført en varig positiv udvikling i de offentlige investeringer opgjort som en andel af BNP. Fremskridtet med at efterleve henstillinger på andre områder har også været begrænset.

Irland har ubalancer. Der er fortsat sårbarheder i form af en stor offentlig og privat gæld og store nettopassiver over for udlandet. Der er dog sket væsentlige forbedringer. Stor vækst i produktiviteten i de seneste år har betydet bedre konkurrenceevne og et overskud på betalingsbalancens løbende poster, som medfører en hurtig nedbringelse af den store nettogæld over for udlandet. Den stærke økonomiske vækst fremmer fortsat gældskonsolideringen i den private sektor, men den private gæld er fortsat høj, selv om der ved vurderingen af gælden i virksomhederne skal tages højde for den stærke indflydelse fra de multinationale virksomheders aktiviteter, og husholdningernes gæld forekommer stort set at være i overensstemmelse med de underliggende forhold. Den offentlige gæld forventes at blive ved med at falde, og underskuddet er tættere på at blive udlignet. Boligpriserne stiger hurtigt, men dog fra et lavt niveau, hvilket også styrker husholdningernes balance. Bankerne har et solidt kapitalgrundlag, og deres overskud bliver gradvis større. Mængden af misligholdte lån fortsætter med at falde, selv om den stadig er høj. Der er truffet politiske foranstaltninger til at afhjælpe disse sårbarheder, men for nogle foranstaltningers vedkommende vil det tage en vis tid, før de får den ønskede virkning.

Italien har uforholdsmæssigt store ubalancer. I en situation, hvor mængden af misligholdte lån og arbejdsløsheden stadig er stor, indebærer den store offentlige gæld og langvarige svage produktivitetsdynamik fremtidige risici, der har betydning ud over landegrænserne. Den offentlige gældskvote forventes at stabilisere sig, men er som følge af forværringen af den

strukturelle primære saldo endnu ikke bragt på en fast nedadgående kurs. Den eksterne konkurrenceevne er blevet bedre, men lav produktivitetsvækst, som er knyttet til strukturelle forhold, der stadig står i vejen for en effektiv allokering af produktionsfaktorer i økonomien, stigende enhedslønomkostninger og den generelt lave inflation gør det vanskeligt at overvinde tidligere store tab i konkurrenceevnen. Markedspresset på banksektoren er aftaget som følge af bl.a. statens støtte til en kapitalisering af nogle få nødstedte banker. Antallet af misligholdte lån er først for nylig begyndt at falde og påvirker stadig bankernes kapitalbehov, rentabilitet og udlånspolitik. Reformtempoet er aftaget en anelse, men der er gjort visse fremskridt med at efterleve henstillingerne. Der er planlagt en del foranstaltninger, især på arbejdsmarkedsområdet, det socialpolitiske område, det civilretlige område og erhvervsområdet.

Nederlandene har ubalancer. Den store private gæld og det store overskud på betalingsbalancens løbende poster udgør ubalancer med betydning ud over landegrænserne. Det store overskud på betalingsbalancens løbende poster, der hovedsagelig afspejler strukturelle træk ved økonomien og de politiske rammer for ikkefinansielle selskaber, og som delvis skyldes nedgearingspres, er steget på det seneste, men forventes at falde en smule. Den private gældskvote er kun faldet lidt efter lidt i de senere år understøttet af økonomisk vækst. Samtidig er husholdningernes nominelle gæld atter steget, da den aktuelle genopretning af boligmarkedet presser niveauet af de nominelle realkreditlån i vejret. De seneste reformudmeldinger, såsom at fremskynde nedskæringen i rentefradraget og finanspolitiske stimuli, burde bidrage til at øge den samlede efterspørgsel.

Portugal har ubalancer. Den store nettogæld over for udlandet, samt privat og offentlig gæld og en høj andel af misligholdte lån udgør svagheder i en kontekst med lav produktivitetsvækst. Betalingsbalancens løbende poster skal holdes på et forsvarligt niveau og konkurrencegevinsterne skal fastholdes, hvis det skal lykkes at justere nettogælden over for udlandet. Den private gældskvote falder fortsat fra høje niveauer grundet både fornyet nominel vækst og lettere negative kreditstrømme, og det forventes, at den offentlige gældskvote vil være faldende i en situation med vedvarende konsolideringsbehov. Den finansielle sektors interventioner har bidraget til at mindske risiciene mod stabiliteten, selv om bankerne fortsat har været ramt af ringe overskud og en stor mængde misligholdte lån, som dog er begyndt at falde. En øget produktivitetsvækst er afgørende for at forbedre udsigten til forbedret konkurrenceevne, gældskonsolidering og potentiel vækst. Arbejdsløsheden har været stærkt faldende i flere år. Der er stadig områder, hvor der er behov for en yderligere indsats, bl.a. med hensyn til gennemførelse af de foranstaltninger, der skal reducere misligholdte lån og forbedre rammevilkårene for erhvervslivet. Det er nødvendigt at overvåge, at der vedtages og gennemføres flere reformplaner, herunder foranstaltninger til at løse udfordringerne med segmentering af arbejdsmarkedet eller finanspolitiske strukturreformer, som skal gøre de offentlige finanser mere holdbare.

Slovenien har ingen ubalancer. De risici, der skyldtes svagheder i banksektoren, virksomhedernes gældsætning og den finanspolitiske situation på kort sigt, er faldet. Den offentlige gæld toppede i 2015 og har været faldende lige siden. Virksomhederne har undergået en betydelig konsolidering, hvilket har svækket investeringerne og den potentielle vækst. Investeringerne er imidlertid atter begyndt at stige, og tilstrømningen af direkte udenlandske investeringer er taget betydelig til i de seneste år. Omstruktureringen af banksektoren er faldet sammen med en stærkt faldende andel misligholdte lån. Der er truffet politiske foranstaltninger, som har bidraget til at afvikle ubalancer, men foranstaltninger til at gøre pensionsordningerne, sundhedssystemet og langtidsplejesystemet mere levedygtige har fortsat høj prioritet.

Spanien har ubalancer. Stor udenlandsk og indenlandsk gæld, både offentlig og privat, udgør fortsat svagheder i en situation med høj arbejdsløshed og har betydning ud over landegrænserne. Genoprettelsen af balancen over for udlandet skrider frem takket være det overskud på betalingsbalancens løbende poster, der har været siden 2013. Nettogælden over for udlandet er imidlertid stadig stor, og Spanien skal opnå vedvarende overskud på betalingsbalancen i en længere periode, før nettogælden over for udlandet når et acceptabelt niveau. Gældsreduktionen i den private sektor skrider også fremad understøttet af gunstige vækstbetingelser, men der er stadig behov for konsolidering. En sundere finansiel sektor understøtter den økonomiske aktivitet, og andelen af misligholdte lån er faldet yderligere. På trods af stor nominel BNP-vækst, er den offentlige gæld som andel af BNP først lige begyndt at falde langsomt, og underskuddene forventes at blive mindre med tiden. Arbejdsløsheden er blevet ved med at faldet hurtigt, men er dog stadig meget høj, og den store segmentering af arbejdsmarkedet forhindrer en hurtigere vækst i arbejdsproduktiviteten. Selv om der er truffet politiske foranstaltninger, især i perioden 2012-2015, er der på det seneste kun gjort begrænsede fremskridt med at efterleve henstillingerne. Der er fortsat udfordringer, især hvad angår den finanspolitiske styring, aktiv arbejdsmarkedspolitik og forbedring af innovation og færdigheder for at øge den ikkeomkostningsmæssige konkurrenceevne.

Sverige har ubalancer. De overvurderede boligpriser kombineret med den fortsatte stigning i husholdningernes gæld indebærer risici for en ukontrolleret korrektion. Husholdningernes gæld, som allerede er høj, er stadig stigende. Boligpriserne er steget hurtigt og nærmest uafbrudt i næsten 20 år. Der er konstateret negativ vækst i sidste kvartal af 2017. Indikatorer for boligvurderinger tyder imidlertid på, at boligpriserne fortsat er meget høje i forhold til de underliggende økonomiske forhold. Selv om bankerne tilsyneladende har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag, kan en ukontrolleret korrektion også påvirke den finansielle sektor negativt, da bankernes eksponering for realkreditlån til husholdningerne vokser. I så fald kan også nabolandene blive ramt grundet de systemiske indbyrdes finansielle forbindelser. Myndighederne er meget bevidste om de stigende risici og har derfor i de senere år truffet foranstaltninger for at begrænse væksten i realkreditlån og fremme boligbyggeriet. De politiske tiltag, der hidtil er gennemført, har imidlertid ikke været tilstrækkelige til at forhindre overvurderinger i boligsektoren, og der bør stadig saættes ind på vigtige områder, bl.a. hvad angår skatteincitamenter til boligejerskab, boligudbuddet og markedet for lejeboliger.